

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 137/16
V Lucemburku dne 15. prosince 2016

Rozsudek ve spojených věcech C-401/15 až C-403/15
Noémie Depesme a další v. Ministre de l'Enseignement supérieur et de la
recherche

Pokud jde o přeshraniční čerpání sociální výhody, lze dítě z rekonstituované rodiny považovat za dítě nevlastního rodiče

V této oblasti se příbuzenský vztah nedefinuje právně, ale ekonomicky podle toho, kde se dítě nevlastního rodiče, který má postavení migrujícího pracovníka, může domáhat sociální výhody, pokud tento nevlastní rodič skutečně přispívá na jeho výživu

V období od července 2013 do července 2014 lucemburské právo stanovilo, že děti příhraničních pracovníků, kteří jsou zaměstnaní v Lucembursku nebo v této zemi vykonávají pracovní činnost, mohou žádat o finanční pomoc za účelem vysokoškolských studií („stipendium“) zejména za podmínky, že příhraniční pracovník pracoval v Lucembursku po nepřerušenu dobu pěti let ke dni podání žádosti¹.

Noémie Depesme, Adrien Kaufmann a Maxime Lefort pocházejí každý z rekonstituované rodiny, kterou tvoří biologická matka a nevlastní otec² (biologický otec je buďto odloučen od matky nebo zemřel). Každá z těchto tří osob požádala v Lucembursku o stipendium na studia na akademický rok 2013/2014 z důvodu, že zde její příslušný nevlastní otec pracuje nepřetržitě po dobu pěti let (žádná z matek naproti tomu v této době v této zemi nepracovala). Lucemburské orgány odmítly vyhovět těmto žádostem z důvodu, že N. Depesme, jakož i A. Kaufmann a M. Lefort nebyli právně „dětmi“ příhraničního pracovníka, ale pouze „nevlastními dětmi“.

Poté, co tři studenti napadli rozhodnutí lucemburských orgánů, se Cour administrative du Luxembourg (správní soud vyššího stupně, Lucembursko), který věc projednává, dotázal Soudního dvora v podstatě, zda pokud jde o sociální výhodu, musí pojem „dítě“ zahrnovat rovněž nevlastní děti. Jinak řečeno, jedná se o určení toho, zda lze o příbuzenském vztahu uvažovat nikoliv z pohledu právního, ale ekonomického.

V rozsudku vydaném dnešního dne Soudní dvůr nejprve připomíná, že podle unijního nařízení³ musí pracovník pocházející z členského státu požívat v kterémkoli jiném členském státě, ve kterém pracuje, stejných sociálních a daňových výhod jako tuzemští pracovníci. Soudní dvůr kromě toho připomíná, že v oblasti občanství Unie jsou děti definovány unijní směrnici⁴ jako potomci v přímé

¹ Otázka, která byla položena v návaznosti na rozsudek Soudního dvora ze dne 20. června 2013 ve věci *Giersch* (C-20/12, viz [TZ č. 74/13](#)), zda je s ohledem na unijní právo tato podmínka minimální a nepřerušené doby pěti let diskriminační či nikoliv, byla předmětem věci *Bragança Linares Verruga a další* (C-238/15), ve které Soudní dvůr vynesl rozsudek včera, dne 14. prosince (viz [TZ 133/16](#)). Podle Soudního dvora představuje tato podmínka neoprávněnou diskriminaci, jelikož se nejvíce nezbytnou pro dosažení legitimního cíle, který sleduje Lucembursko (a sice podpořit zvýšení podílu obyvatel, kteří dokončili vysokoškolské studium, v Lucembursku). Je třeba poznamenat, že lucemburské právo bylo již od sporných skutkových okolností v tomto ohledu změněno: podle zákona ze dne 24. července 2014 je dostačující, že příhraniční pracovník pracoval v Lucembursku po dobu pěti let v období sedmi let, které předcházelo podání žádosti o stipendium.

² Nevlastním otcem je zde třeba rozumět muže odlišného od biologického otce, s kterým matka uzavřela nové manželství nebo registrované partnerství, které je rovnocenné manželství. Stejně tak je třeba pojmem „nevlastní dítě“ rozumět dítě, jehož biologická matka uzavřela nové manželství nebo registrované partnerství, které je rovnocenné manželství, s jiným mužem než biologickým otcem dítěte.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie (Úř. věst. L 141, s. 1).

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení

linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a **potomci v přímé linii manžela či manželky nebo partnera či partnerky**. Soudní dvůr konstatuje, že z vývoje unijní legislativy vyplývá, že rodinní příslušníci, kteří mohou požívat rovného zacházení na základě nařízení, jsou rodinní příslušníci ve smyslu směrnice. Nic totiž nenasvědčuje tomu, že úmyslem unijního normotvůrce, pokud jde o rodinné příslušníky, bylo nepropustné rozlišení, které by vedlo k tomu, že by rodinní příslušníci občana Unie ve smyslu směrnice nutně nebyli stejnými osobami, jako jsou rodinní příslušníci tohoto občana, je-li chápán jako pracovník v rámci nařízení.

Soudní dvůr na základě toho dospěl k závěru, že **děti manžela či manželky nebo uznaného partnera či partnerky příhraničního pracovníka mohou být považovány za děti tohoto pracovníka za účelem požívání sociální výhody, jako je stipendium**, a to tím spíše, že další unijní směrnice⁵, která vstoupila v platnost po sporných skutkových okolnostech, potvrzuje, že se pojem „rodinní příslušníci“ použije rovněž na rodinné příslušníky příhraničních pracovníků.

Pokud jde o výši příspěvku nezbytného pro výživu studenta, vůči kterému nemá příhraniční pracovník právní vztah, Soudní dvůr připomíná, že **postavení vyživovaného rodinného příslušníka je výsledkem faktické situace**⁶ a tato judikatura se rovněž použije na příspěvek manžela či manželky na nevládní děti. **Příspěvek na výživu dítěte tedy může být prokázán objektivními skutečnostmi**, jako je manželství, registrované partnerství nebo také společná domácnost, a **není nezbytné určit důvody příspěvku příhraničního pracovníka na tuto výživu ani podrobně vyčíslit jeho rozsah**⁷.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

směrnice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46).

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU ze dne 16. dubna 2014 o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem (Úř. věst. 2014, L 128, s. 8)

⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. června 1985, *Lebon* (C-316/85).

⁷ Je třeba poznamenat, že od 24. července 2014, změnilo Lucembursko sporný zákon a výslovně stanovilo, že děti příhraničního pracovníka mohou požívat studijního stipendia za podmínky, že pracovník nadále poskytuje studentovi výživu. Lucemburský zákon však stále výslovně nedefinuje, co je třeba rozumět pojmem „dítě“.